

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/202/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112218563
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2112218563.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a členov senátu: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobkyne: PhDr. Z. F., PhD., nar. X.X.XXXX, adresa F., zastúpenej advokátom: JUDr. Peter Harakály, so sídlom Košice, Kováčska 28, proti žalovanému: Fakultná nemocnica Trnava, IČO: 00 610 381, so sídlom Trnava, A. Žarnova 11, zastúpenému spoločnosťou: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 865 281, so sídlom Trnava, Hlavná 31, za účasti intervenienta na strane žalovaného: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Bratislava Štefanovičova 4, zastúpeného: JUDr. Baltazár Mucska, advokát, so sídlom Bratislava, Vajnorská 55, o náhradu škody na zdraví, na odvolanie žalobkyne, žalovaného i intervenienta proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 28.3.2018, č. k. 13C/104/2012-503, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu v časti bolestného zamietol, výrokom II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 81.744,00,- Eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 20.463,- Eur titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrom IV. žalobu v časti zvýšenia spoločenského uplatnenia vo zvyšku zamietol, výrokom V. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 5.511,- Eur titulom liečebných nákladov, výrokom VI. žalobu v časti náhrady liečebných nákladov vo zvyšku zamietol, výrokom VII. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 81.744,- Eur od 5.12.2012 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 5.511,- Eur od 26.12.2012 do zaplatenia, výrokom VII. žalobu sa v časti príslušenstva - úrokov z omeškania vo zvyšku zamietol, výrokom IX. žalobu v časti náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti - renty zamietol, výrokom X. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania a výrokom XI. rozhodol, že štát má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 50%.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 488, § 489, § 420 ods. 1, 2, § 421a ods. 1 a 2, § 444, § 445, § 446, § 447, § 447a, § 449 ods. 1 a 3, § 100 ods. 1, 2 veta prvá, § 101, § 106 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 a 2,, § 5 ods. 1, 2 a 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, § 71 ods. 1, 3, § 88 ods. 1, § 89 ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, § 4 ods. 3 ZoZS (zrejme zákona č. 576//2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a § 251, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP).

3. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že: „...medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa bola hospitalizovaná u žalovaného od 3.7.2009 do 13.8.2009, že dňa 6.7.2009 jej bolo urobené DSA vyšetrenie kontrastnou látkou. Sporným zostalo, či bolo poskytovanie zdravotnej starostlivosti žalobkyni zo strany žalovaného lege artis alebo non lege artis a či žalovaný zodpovedá na škodu na zdraví podľa všeobecnej alebo osobitnej zodpovednosti za škodu.“

4. Súd prvej inštancie dôvodil, že: „Pri škode na zdraví sa poškodenému uhrádzajú: a) bolesti (§ 444 OZ), b) sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 OZ), c) strata na zárobku (§ 445 až § 447 OZ), d) strata na dôchodku (§ 447a OZ), e) účelne vynaložené náklady spojené s liečením (§ 449 OZ) a f) jednorazové vyrovnanie (§ 447b OZ). Jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví sú samostatnými nárokmi, pri ktorých plynie vlastná premlčacia doba. Začiatok ich plynutia je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a zodpovednej osobe. Ide o tzv. subjektívnu premlčaciu lehotu, pričom tzv. objektívna premlčacia lehota sa v prípade nároku na náhradu škody na zdraví neuplatňuje (§ 106 ods. 2 OZ in fine). Pokiaľ ide o nárok na bolestné, v prípade nároku na odškodnenie bolesti (a za sťaženie spoločenského uplatnenia) sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia jeho spoločenského uplatnenia; od tohto okamihu plynie subjektívna premlčacia doba. Výška bodového ohodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vyplýva z lekárskeho posudku. Súd vyhodnotil námietku premlčania týkajúcu sa bolestného ako dôvodnú a dospel k záveru, že tento nárok žalobkyne je premlčaný a teda nedôvodný, keď aj zo znaleckého posudku znaleckej organizácie (č.l. 427) vyplýva, že obodovanie bolestného bolo možné už po pol roku od vzniku poškodenia zdravia žalobkyne. K poškodeniu zdravia žalobkyne došlo dňa 6.7.2009, ustálenie bolestného bolo možné uskutočniť už po pol roku od vzniku poškodenia, t.j. dňa 6.1.2010, dvojročná subjektívna premlčacia doba uplynula dňa 6.1.2012, žaloba bola podaná až dňa 13.9.2012, na základe čoho súd vo výroku I. žalobu v časti bolestného zamietol. Pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj ďalšie nároky žalobkyne, súd sa najskôr zaoberal tým, či je daná zodpovednosť za škodu na strane žalovaného. Žalobkyňa tvrdila, že daná zodpovednosť aj podľa § 420 OZ, aj podľa § 421 OZ. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nie je daná všeobecná zodpovednosť žalovaného za škodu podľa § 420 OZ, keď nebolo preukázané, že by žalovaný konal non lege artis. Zodpovednosti (všeobecnej) sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil. Aj Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (č.l. 98) konštatoval, že bola poskytnutá správna zdravotná starostlivosť. Konečný zlý stav pacientky je výsledkom komplikácie invazívneho zákroku (DSA). Znalecká organizácia na viacerých miestach znaleckého posudku konštatovala, že zdravotné poškodenie žalobkyne vzniklo v nadväznosti na DSA - PAN Angiografické vyšetrenie. Ak sa skúma poskytnutie zdravotnej starostlivosti pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy a to ex ante a usmernenie MZSR v súvislosti s vykonaním - realizáciou DSA mozgových ciev nie je dostupné a podľa niektorých názorov možno DSA vyšetrenie vykonať do 72 hodín a toto vyšetrenie bolo v danom prípade v tomto čase vykonané, nemožno hovoriť o tom, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti bolo nesprávne. Uvedený záver nemôže ovplyvniť ani tá skutočnosť, že sa zdravotnícky úkon mohol (ale nemusel) uskutočniť skôr, pretože ide o hodnotenie ex post. Ak nebolo vyšetrenie vykonané po hraničných 72 hodinách, bolo podľa názoru súdu pri zohľadnení poznatkov lekárskej vedy vykonané včas. Súd sa stotožnil so závermi znaleckej organizácie, že zdravotná starostlivosť bola poskytnutá lege artis, preto uzavrel, že poškodenie zdravia na strane žalobkyne nezavinil žalovaný, ktorý sa tak zbavil zodpovednosti podľa § 420 OZ.“

5. Podľa prvoinštančného súdu: „Nedostatok zodpovednosti zdravotníckeho zariadenia však nemožno vidieť iba v tom, že postupovalo podľa pravidiel lekárskej vedy a v súlade s jej najnovšími poznatkami (lege artis). Dňa 6.7.2009 objektívne došlo k takému poškodeniu zdravia žalobkyne, ktoré bolo v príčinnej DSA vyšetrením čo súd vyhodnotil ako „škodnú udalosť“ podľa § 421a 2 OZ, v zmysle ktorého každý zodpovedá za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré sa pri plnení záväzku použili. Keď znalecká organizácia dospela k záveru, že poškodenie zdravia žalobkyne došlo v dôsledku DSA vyšetrenia a aplikácii kontrastnej látky, ide o vec, ktorá sa na plnenie záväzku (poskytovanie zdravotnej starostlivosti) použila. Tejto zodpovednosti sa žalovaný nemôže zbaviť. Ide o absolútnu objektívnu zodpovednosť bez možnosti liberácie, preto okolnosť, či žalovaný škodnú udalosť zavinil alebo nezavinil, ako tomu bolo v tomto prípade, nie je rozhodujúca. Zodpovedný subjekt sa tejto zodpovednosti nemôže zbaviť ani s poukazom na to, že urobil všetko, čo bolo v jeho silách, aby škode zabránil, ani tvrdením, že by ku škode došlo aj inak. Pre stanovenie zodpovednosti za škodu je tu rozhodujúci charakter kvalifikovanej činnosti, ktorá bola príčinou vzniku škody. Zvýšená ochrana poškodeného má potom za následok, že na prípadné zavinenie škodcu ako podmienku vzniku

zodpovednosti za škodu sa neprihliada; ide prakticky o zodpovednosť za výsledok činnosti škodcu. Zodpovednosť za škodu podľa § 421a OZ vznikne, ak sú dané tieto zákonné predpoklady: a) ku škode došlo v rámci záväzkového vzťahu, na základe ktorého došlo k plneniu, pri ktorom bol použitý určitý prístroj alebo vec (poskytovanie zdravotnej starostlivosti) b) škodová udalosť, ktorá má svoj pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré boli použité na plnenie záväzku (DSA vyšetrenie), c) vznik škody (poškodenie zdravia žalobkyne) a d) príčinná súvislosť medzi b) a c) (bez vyšetrenia by nedošlo k poškodeniu zdravia). Prístrojom alebo inou vecou je akýkoľvek hmotný predmet, ktorý bol použitý pri plnení záväzku. Pre záver, či má škoda pôvod v povahe použitého prístroja alebo veci, nie je relevantné, či ide o dôsledky rizika, ktoré sú s použitím takéhoto prístroja alebo veci všeobecne alebo zvyčajne spojené (vedľajšie účinky). Nie je rozhodujúce ani to, či škodlivé účinky jeho použitia sú známe alebo či ku škode dochádza celkom ojedinele. Okolnosťou, ktorá má pôvod v jeho povahe, je však nielen jeho vada alebo chýbajúca vlastnosť, ktorú by inak prístroj mal mať, ale predovšetkým jeho typické alebo charakteristické vlastnosti, teda samotná povaha prístroja."

6. Súd prvej inštancie ďalej argumentoval tým, že: „Pokiaľ žalovaný a intervenient namietali, že musí byť bezpečne preukázaná príčinná súvislosť, súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo 168/2010, Krajského súdu v Nitre sp.zn. 5Co/255/2013, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/197/2015, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10Co/95/2016, kde súdy upustili od 100%-nej príčinnej súvislosti. V uznesení Ústavného súdu ČR sp.zn. I. ÚS 1919/08 ÚS ČR uviedol, že „závery súdu ohľadom „stopercentného“ preukázania objektívnej príčinnej súvislosti sa javí Ústavnému súdu ako nereálne, pretože je nedosiahnuteľné a neudržateľné. Určovať v lekárskejších postupoch jednoduchý vzťah príčiny a následku je samo o sebe veľmi obtiažne. Podstatou lekárstva je vlastne vstupovať do celého reťazca príčin a následkov, do procesov, ktoré prebiehajú v ľudskom tele, a vonkajším zásahom tieto procesy ovplyvňovať, meniť ich smer, pôsobenie atď. Zásah lekára tak vlastne sám o sebe mení „prirodzený beh vecí“ v ľudskom tele, zasahuje do komplexných vzťahov príčin a následkov. Aj v prípade aktívneho konania lekára, ktorý zvolí určitý liečebný postup, je veľmi obtiažne, ba vylúčené stanoviť, či tento postup bol nad všetku rozumnú pochybnosť jedinou možnou príčinou škodlivého stavu, ktorý nastal. Nie je rozhodujúce, či škodová udalosť je udalosťou pravidelne alebo nepravidelne sa vyskytujúcou, ani to, či škodlivé pôsobenie tejto udalosti je známe alebo nie, alebo či sa vznik škody dal predvídať alebo nie. Rozhodujúce je, ako vyplýva z posudku znaleckej organizácie, že zabrániť vzniku kvadruplégie resp. kvadruparézy u žalobkyne, resp. podstatne znížiť riziko jej vzniku by bolo bývalo možné nerealizovaním DSA. Aj znalecká organizácia vyslovila názor, že existuje príčinná súvislosť medzi DSA vyšetrením a klinickými príznakmi - postihnutím žalobkyne. Na základe toho mal súd preukázané predpoklady vzniku zodpovednosti podľa § 421a OZ a tak vo výroku II. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 81.744,00 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, keď mal z posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia (č.l. 7) preukázané, že hodnotenie v bodoch za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne je 5200 bodov. Nebolo sporné, že hodnota jedného bodu je 15,72 eur, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia tak predstavuje sumu 81.744,- eur."

7. Súd prvej inštancie ďalej uzavrel, že: „...vo výroku III. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 20.463,00 eur titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 25% podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Zákon medzi dôvody osobitného zreteľa zaradil napríklad uznanie invalidity, pričom z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 27.9.2012 (č.l. 74) mal súd preukázané, že žalobkyňa je od 1.7.2010 invalidná, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou je 80%, poškodenie zdravia utrpela v pomerne mladom veku 42 rokov), má závažné trvalé následky. Zákon umožňuje zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia až o 50%, pričom súd žalobkyňou navrhované zvýšenie o 50% nepriznal z dôvodu, že hoci je žalobkyňa invalidná až v rozsahu 80 %, tak nie zavinením žalovaného, ktorý postupoval lege artis, ale povahou vyšetrenia ako takého vykonaného u žalovaného. Takisto z výsluchu žalobkyne, ako aj svedkov K. L. a E. F. vyplýva, že žalobkyňa sa v rámci svojich možností zaradila do života minimálne po pracovnej stránke. Keďže súd v danom prípade videl dôvody hodné osobitného zreteľa ako na strane žalobkyne, tak aj na strane žalovaného, vo výroku IV. zamietol žalobu vo zvyšku nároku na zvýšenie spoločenského uplatnenia, pričom súd súčasne konštatuje, že výška nároku na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia závisela na úvahe súdu."

8. Prvoinštančný súd následne konštatoval, že: „...vo výroku V. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 5.511,00 eur titulom liečebných nákladov. Výšku škody spočívajúcu v účelne vynaložených nákladoch na liečenie sa poškodený dozvie v okamihu, keď skutočne vynaložil tieto náklady,

najneskoršie keď ukončil liečenie. Musí ísť o náklady skutočne a účelne vynaložené na liečenie poškodeného. Účelnými nákladmi spojenými s liečením sa rozumejú výdavky na zdravotné a rehabilitačné pomôcky. Tieto výdavky (náklady) sú predmetom odškodnenia za podmienky, že boli vynaložené na liečenie poškodeného a že boli vynaložené účelne a preukázateľne. Účelnosť nákladov sa posudzuje podľa toho, či boli vynaložené na liečebné úkony alebo lekárske zákroky, vďaka ktorým sa poškodený vyliečil úplne alebo aspoň prispeli k zlepšeniu jeho zdravotného stavu. Súd považoval za preukázané celkové liečebné náklady vo výške 5.511,00 eur za mechanický vozík NETTI III 1704,00 € (č.l. 46), rehabilitácia Adeli centrum Piešťany 29.8.-17.9.2011 679,00 € (č.l. 47), rehabilitácia Adeli centrum Piešťany 6.12.-18.12.2010 2478,00 € (č.l. 48), fyzioterapia september, október, november 2010 650,00 € (č.l. 53). Ďalšie doklady o vynaložených nákladoch žalobkyne sú v maďarskom jazyku (č.l. 49 až 52, 114 až 123), pre súd sú nepreskúmateľné a preto tieto výdavky považuje za nepreukázané, pričom sa možno stotožniť tiež s názorom žalovaného, že rehabilitácie je možné absolvovať tiež na Slovensku, pretože nejde o špeciálne liečebné úkony. Príjmové doklady za rehabilitácie na č.l. 54, 55, 113 súd takisto považuje za nepreskúmateľné, keď z nich nevyplýva ani prijímateľ, väčšinu z nich vyhotovovala/podpisovala žalobkyňa. Cestovné náklady na rehabilitácie a ďalšie vyčíslené náklady žalobkyňi nebolo možné priznať, keď dôkazné bremeno o ich vynaložení zaťažovalo žalobkyňu, pričom tvrdenie o ich uskutočnení, či technický opis vozidla na č.l. 124 súdu nepostačuje. S poukazom na uvedené, súd vo výroku VI. žalobu v časti náhrady liečebných nákladov v zostávajúcej časti zamietol."

9. Súd prvej inštancie potom dôvodil, že: „Keďže na nároky zo zodpovednosti za škodu sa aplikujú všeobecné ustanovenia o záväzkoch, je možné aplikovať aj ustanovenie § 517 OZ o omeškaní. Popri hlavnom záväzku môže medzi účastníkmi záväzkového vzťahu vzniknúť v dôsledku omeškania dlžníka i vedľajší (úrokový) záväzkový vzťah, a to bez ohľadu na to, či dlžník omeškanie zaviniť, alebo nie. Súd vo výroku VII. zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy priznaného sťaženia spoločenského uplatnenia 81.744,00 eur od 5.12.2012 (po podaní žaloby) do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 5.511,00 eur (liečebných nákladov) od 26.12.2012 (po podaní žaloby) do zaplatenia. Žalobkyňa požiadala žalovaného o splnenie dlhu spočívajúceho v náhrade škody na zdraví listom zo dňa 5.9.2012 a 24.9.2012 (č.l. 43), preto súd v časti, v ktorej vyhovel nároku vo veci samej priznal žalobkyňi tiež uplatnený nárok na úrok z omeškania. V zostávajúcej časti súd vo výroku VIII. úroky z nepriznanej časti (liečebných nákladov) zamietol."

10. Súd prvej inštancie na záver uviedol, že: „Žalobkyňa sa domáhala tiež náhrady za stratu na zárobku - zaostalej renty a po skončení pracovnej neschopnosti od 1.7.2010. Žalovaný vzniesol námietku premlčania aj pokiaľ ide o tento nárok. Náhrada za stratu na zárobku je jedným nárokom. Tento nárok nemožno rozložiť na niekoľko častí. Nárok na náhradu za stratu na zárobku sa premlčuje ako jeden celok, nie iba ako nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce, poskytované vo forme dôchodku (tzv. renty). Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 5.8.2010 bol žalobkyňi priznaný invalidný dôchodok vo výške 473,00 eur mesačne a to od 1.7.2010 (č.l. 35), rozhodnutie bolo prílohou k žalobe doručenej súdu dňa 18.9.2012. Nárok na stratu na zárobku bol na súde uplatnený až dňa 31.10.2012 (č.l. 69), preto súd námietku premlčania vyhodnotil ako dôvodnú a nárok v časti náhrady za stratu na zárobku - renty vo výroku IX. zamietol. Súd okrajovo dodáva, že aj keby tento nárok žalobkyne nevyhodnotil ako premlčaný, vyhodnotil by ho ako nedôvodný, pretože nebol uplatnený v súlade s príslušnými predpismi upravujúcich výšku náhrady za stratu na zárobku."

11. Proti rozsudku podali prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobkyňa, žalovaný a tiež i intervenient.

12. Žalobkyňa sa domáhala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v ňou napadnutej časti výrokov I., IV., VI., VIII., IX., a X., v ktorých okresný súd zamietol žalobu v časti náhrady za bolesť, vo zvyšnej časti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, vo zvyšnej časti náhrady liečebných nákladov, vo zvyšnej časti úroku z omeškania, v časti náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania zmenil tak, že i v týchto častiach jej žalobe vyhovie. Podané odvolanie odôvodňuje § 365 ods. 1 písm. h) CSP tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa následne argumentuje tým, že okresný súd zamietol jej žalobu v časti náhrady za bolesť z dôvodu premlčania. Po citácii § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a konštatovaní, že o výške náhrady škody sa dozvedela z lekárskeho posudku zo dňa 8.8.2012, v ktorom jej bolesť bola ohodnotená lekárom a žaloba bola podaná dňa 13.9.2012, stalo sa tak pred márnym uplynutím premlčacej doby. Pokiaľ

súd vychádzal zo záveru, že bodové hodnotenie bolo možné vykonať po pol roku od poškodenia zdravia, teda ku dňu 6.1.2010, takýto záver súd prijal na základe záveru znaleckej organizácie v znaleckom posudku. Je však potrebné zohľadniť to, že znalecká organizácia tento záver prijala až ex post, kedy už poznala celý priebeh a výsledky liečby. Sama však subjektívne po pol roku od vzniku poškodenia zdravia takúto vedomosť nemala. Plynutie premlčacej doby v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka je pritom závislé práve od subjektívnej vedomosti poškodeného o vzniku škody. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/661/2015. Následne uzavrela, že ako je zrejmé z predložených listinných dôkazov, ešte v roku 2010 a 2011 podstupovala rozsiahlu rehabilitačnú liečbu napr. v zariadení ADELI Center v Piešťanoch a aj z toho dôvodu nemohlo dôjsť k premlčaniu nároku na náhradu za bolesť ku dňu podania žaloby 13.9.2012. Podľa odvolateľky okresný súd jej priznal len 25% zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Domáhala sa pritom zvýšenia o 50%. Po citácii § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. žalobkyňa uviedla, že výnimočnosť prípadu ako podmienka zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia neznamená to, že poškodený musel byť pred úrazom mimoriadnym spôsobom zapojený do niektorých oblastí spoločenského života. Ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. totiž ako jeden z výnimočných prípadov označuje invaliditu poškodeného. Ak sa teda vezme do úvahy, že prípad invalidity, ktorý je nezávislý od prípadného vrcholového, či mimoriadneho zapojenia sa do niektorej oblasti spoločenského života, je prípadom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., kedy je možné zvýšenie náhrady až o 50%, potom ani iné výnimočné okolnosti, na ktoré je možné podľa uvedeného § 5 ods. 5 prihliadnuť, taktiež nemožno činiť závislými a posudzovať ich podľa toho, či bola poškodená osoba pred úrazom mimoriadnym spôsobom zapojená do niektorej z oblastí spoločenského života. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/90/2004 a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/1169/2000. Ak teda samotné odškodnenie na základe bodového hodnotenia rozlišuje závažnejšie prípady od menej závažných, nemožno preceňovať význam miery percentuálneho zvýšenia náhrady podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. ako nástroja na odlíšenie prípadu závažného postihnutia zdravia od prípadu menej závažného postihnutia zdravia. Spôsob zvyšovania na základe percentuálnych bodov z odškodnenia stanoveného na základe bodového hodnotenia zabezpečuje, že aj zvýšenie odškodnenia v maximálnej možnej miere o 50% je primeraným bez ohľadu na väčšiu či menšiu závažnosť prípadu, nakoľko medzi každou základnou náhradou a jej zvýšením hoci aj o 50% je vždy zachovaná zabezpečená priama úmera. Ak teda existuje od prípadu poškodeného závažnejší prípad s ťažším zdravotným postihnutím, je zvýšenie o 50% v konečnom dôsledku v jeho nominálnom vyjadrení vyššie, pretože vychádza z vyššej základnej náhrady. Je preto zrejmé, že aj v prípade zvýšenia o 50% v dvoch prípadoch rozličnej závažnosti poškodenia zdravia je stále aj napriek rovnakému percentuálnemu zvýšeniu zachovaná rozdielnosť výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v oboch prípadoch a je tak zabezpečené rešpektovanie zásady primeranosti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Okolnosti hodné osobitného zreteľa v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. sú okolnosti týkajúce sa poškodeného a jeho poškodenia zdravia. Preto okresný súd hodnotil zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia mimo rámca znenia § 5 ods. 5, keď prihliadal na to, že žalovaný neporušil právnu povinnosť, ale na jeho strane sa jednalo o objektívnu zodpovednosť za škodu. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou jednorazovou, ktorou sa neodškodňuje len súčasný ťažký zdravotný stav poškodeného, ale má sa zohľadniť aj to, že táto náhrada sa poskytuje za celý budúci život poškodeného, teda jej ako žalobkyne, ktorý prežije v trvalej ťažkej degradácii jeho kvality. S prihliadnutím na tieto závažné skutočnosti má za to, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia len v úrovni 25% nie je primeraným. Preto vzťahom na uvádzané navrhuje, aby bolo priznané zvýšenie náhrady až v rozsahu 50%. Ohľadne nepriznania časti liečebných nákladov uvádza, že liečebné náklady, ktorých náhradu si v konaní uplatňovala, boli všetky riadne preukázané patričnými dokladmi, v ktorých bola zrejmá a preukázaná ich výška, ako aj príčinná súvislosť s poškodením zdravia. Účelnosť liečebných nákladov v zmysle § 449 Občianskeho zákonníka nie je závislá od toho, kde podstúpila liečbu a kde tieto náklady vynaložila. Účelnosť nákladov sa viaže len ku skutočnosti, či tieto boli vynaložené na liečbu, ktorá môže minimálne udržať zdravotný stav poškodeného a zabrániť jeho ďalšiemu zhoršovaniu. Okresný súd jej zamietol nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z dôvodu premlčania, nakoľko tento sa premlčiava ako celok a nielen jednotlivé nároky na opakujúce sa plnenia. S uvedeným názorom nesúhlasí. Pre správnu interpretáciu a výklad príslušných ustanovení právnych predpisov, na základe ktorých si uplatnila svoj nárok, ako aj príslušných ustanovení právnych predpisov, na základe ktorých súd prvej inštancie posudzoval predmetný prípad, je nevyhnutné sledovať a zisťovať účel a zmysel týchto zákonných ustanovení. Nárok na náhradu straty na zárobku aj vo vzťahu k nároku na náhradu za

stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti podľa § 447 Občianskeho zákonníka upravuje základné ust. § 445 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví uhrádza peňažným dôchodkom. Základným účelom predmetného ustanovenia je v zmysle zásady plnej náhrady škody nahradiť poškodenému materiálne hodnoty, ktoré by inak získal vlastnou prácou, vlastným pričinením ako odplatu za vykonávanú zárobkovú činnosť. Náhrada straty na zárobku predstavuje ekvivalent za finančné straty, ktoré jej budú postupne smerom do budúcnosti vznikať ako dôsledok toho, že bez svojej viny prišla o prevažnú časť svojej pracovnej schopnosti a v dôsledku toho nemôže dosahovať zárobok za podmienok a pri primeranej náhrade ako pred poškodením zdravia. Majetkové hodnoty zodpovedajúce zárobku z pracovnej činnosti by nebyť jej poškodenia zdravia nadobúdala postupne smerom do budúcnosti. Preto aj škoda spočívajúca v nenadobudnutí uvedených majetkových hodnôt z dôvodu utrpenej škody na zdraví, vzniká jej postupne ekvivalentne k tomu, ako by smerom do budúcnosti nadobúdala majetkové hodnoty zo zárobkovej činnosti. Z uvedeného je zrejмый záver, že škoda zodpovedajúca strate na zárobku nevznikla naraz, ale vznikla a bude vznikať postupne smerom do budúcnosti. Účelom náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti je kompenzovať túto postupne vznikajúcu škodu. Vzhľadom na uvedený účel a zmysel § 445 a § 447 Občianskeho zákonníka je právne neudržateľný výklad premlčania nároku na náhradu za stratu na zárobku aplikovaný okresným súdom. Okresný súd konštatoval, že tento nárok sa premlčiava celý bez ohľadu na to, že prevažná väčšina jednotlivých dielčích nárokov na náhradu straty na zárobku nahrádzajúcich finančné straty poškodeného, v dôsledku nemožnosti vykonávať zárobkovú činnosť a poberať pravidelný zárobok vznikne až v budúcnosti. To je absolútne v rozpore s podstatou nároku na náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorý má nahrádzať pravidelne sa opakujúce straty majetkových hodnôt zodpovedajúcich uchádzajúcemu zárobku, nenadobudnutých od vzniku nároku na náhradu straty prvého zárobku smerom do budúcnosti. Preto nárok na náhradu konkrétnej škody sa nemôže premlčať skôr, ako konkrétna škoda vznikne. Subjektívnu vedomosť musí mať poškodený o škode, ktorá už reálne vznikla. Nestačí vedomosť poškodeného o tom, že mu škoda možno v budúcnosti vznikne. U poškodeného musí byť daná reálna vedomosť o už existujúcej škode. Ani premlčacia doba v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka preto nemôže začať plynúť skôr, ako nastane obdobie, za ktoré by jej patril konkrétny mesačný zárobok, a za ktoré jej (pre nemožnosť tento zárobok dosiahnuť) patrí konkrétna mesačná náhrada straty na zárobku. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala i na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 306/2010. Žalobkyňa tiež poukazuje, že jej právny názor ohľadne skutočnosti, že právo na náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti sa nepremlčiava ako celok, ako len jednotlivé jej čiastkové plnenia, nie je v právnej praxi osamotený. V tomto smere poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/126/2013. Na záver odvolateľka poukázala, že v prípade, ak by sa nárok na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite premlčiaval ako celok, súd by musel v takomto prípade žalobu zamietnuť, pretože by argumentoval tým, že nárok na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite vznikol poškodenému už pri samotnom vzniku invalidity, od tohto okamihu už márne uplynula premlčacia doba a tento nárok tak nemožno priznať, hoci povinná osoba ho dobrovoľne po dobu 5 rokov plnila a plniť ho prestala až následne. Aj z tejto situácie je zrejмый, aké absurdné a iracionálne situácie pripúšťa výklad preferovaný okresným súdom. Je zjavné, že zo strany súdu prvej inštancie ide o nelogickú konštrukciu premlčania nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá priamo odporuje účelu a zmyslu tohto nároku, aj z toho dôvodu je neprípustná.

13. Žalovaný v odvolaní poukázal na to, že rozhodujúcim sporným bodom medzi stranami sporu bola existencia jedného z predpokladov jeho zodpovednosti za škodu uplatnenú v tomto konaní. Počas celého konania namietal nedostatok príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti (povahou prístroja) a uplatňovanou škodou s tým, že z vykonaného dokazovania vyplynulo (znaleckého posudku), že existujú minimálne tri potencionálne príčiny vzniku poškodenia zdravia žalobkyne a je možná aj ich kombinácia. Zo zhrnutia znaleckej organizácie nevyplýva skutkové zistenie, že by k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo v dôsledku aplikácie jódovej látky (je to len jedna z možností, ktorá sa nemusela naplniť) - nesprávne skutkové zistenia. Súd prvej inštancie pritom vyčerpал problematiku príčinnej súvislosti bez toho, aby sa vyjadril, prečo nebola príčinou škody žalobkyne (príčinou nedokrvenia miechy, prvotná príčina, t.j. vzniku vazospazmu, uzávery ciev), subarachidálne krvácanie (dôvod hospitalizácie) a zvýšená zrážanlivosť krvi pri užívaní hormonálnej antikoncepcie, alebo tromboembolióza, alebo ich kombinácia, za ktoré on nenesie zodpovednosť, a ktoré ležia v jeho samotnej sfére, prípadne aká je výška zníženia rizika neabsolvovaním DSA (na úkor iných rizík - vylúčenia život ohrozujúcich rizík - znalecký posudok - Vránková; vylúčenie aneuryzmy), prípadne či odškodňuje v danom prípade zvýšenie rizika škody alebo spôsobenie škody. Súd úplne odignoroval vo svojom odôvodnení uviesť

akúkoľvek analýzu príčinnej súvislosti, t.j. test, či existuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok) t.j. najmä test condition sine quanon, miesto toho súd ponúkol prehľad rozhodnutí slovenských súdov, ktoré vecne s uvedenou problematikou nesúvisia a odkaz na uznesenie Ústavného súdu ČR s tým, že pravdepodobne dôvody uvedené v týchto rozhodnutiach sú dostatočné k tomu, aby žiadny test neaplikoval a miesto príčinnej súvislosti uviedol predpoklad znalca o možnosti (bez jeho kvantifikácie) zníženia rizika vzniku poškodenia zdravia, t.j. miesto preukázania príčinnej súvislosti súd ponúkal predpoklad znalca o existencii určitej možnosti. Podľa odvolateľa aj v súdom odkazovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR súdy v danej veci aplikovali test condition sine quanon. Vo veci, ktorá je predmetom tohto konania však súd žiaden takýto test, t.j. pokiaľ by sa DSA vyšetrenie nerealizovalo, ku škode na zdraví žalobkyne by nedošlo, nerealizoval. Ohľadom testovania príčinnej súvislosti, ktorá je predpokladom zodpovednosti škodcu, a to aj podľa § 412a Občianskeho zákonníka, existuje bohatá judikatúra súdov, podľa ktorej „o vzťah príčinnej súvislosti“ sa jedná, ak vznikla škoda následkom protiprávneho (v našom prípade povahou prístroja) úkonu škodcu, teda ak je jeho jednanie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku, a taktiež je i doložené, že nebyť protiprávneho úkonu (vyšetrenia DSA) ku škode by nedošlo. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva; príčinou škody môže byť len tá okolnosť, bez ktorej existencie by škodný následok nevznikol; rovnako škodlivý následok, nemusí vzniknúť len z jednej príčiny. Rozhodujúce je, či ak by nebolo tejto skutočnosti - ku škode by nedošlo, alebo naopak, či škodlivý následok by nastal i bez takejto skutočnosti. Ak existuje vo vzťahu ku škode niekoľko relevantných príčin, je treba zistiť a vyhodnotiť i vplyv a odstupňovanie vo vzťahu k následku (škode). Ak je viacej takýchto podstatných príčin vzniku škody, z ktorých nie všetky spôsobil svojím protiprávnym konaním žalovaný, prichádza do úvahy čiastočná zodpovednosť za škodu, časové hľadisko potom nie je rozhodujúcim a jediným kritériom a príčinnú súvislosť nie je možné zameniť za súvislosť časovú, pretože ujma môže byť dôsledkom škodovej udalosti, aj keď nevznikla v dobe škodovej udalosti, ale neskôr. Súdu však v danej veci postačovalo zistenie predpokladu nekvantifikovaného zníženia rizika poškodenia zdravia nerealizovaním DSA vyšetrenia. Ďalej odvolateľ poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 312/05, ako i na skutočnosť, že súdom prvej inštancie citované uznesenie Ústavného súdu neznamena upustenie od preukazovania príčinnej súvislosti žalobcom v sporovom konaní o náhradu škody s tým, že súd vyzýva k nájdeniu adekvátnejšieho a realickejšieho výkladu „spôsobenia škody“, ktorý by vyrovnával slabšie postavenie poškodených (bohužiaľ však neuvádza, aký výklad má byť použitý). Súd prvej inštancie v rámci svojej argumentácie opomenul nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 3067/13, ktorý sa vysporadúva aj s nálezom Ústavného súdu ČR, ktorý citoval súd prvej inštancie a poukazuje na možnosť použiteľnosti doktríny tzv. straty šance, či šance očakávania v pomeroch ČR. Táto doktrína je založená na existencii zodpovednosti škodcu v rozsahu, v akom sa podarilo preukázať mieru pravdepodobnosti kauzality (napr. ak je pravdepodobnosť spôsobenia ujmy 30%, zodpovedá škodca v 30% celej spôsobenej ujmy, čo však tiež znamená, že pri pravdepodobnosti napr. 55% hradí len práve 55% a nie 100%). Z napadnutého rozhodnutia pritom nie je zrejmé, akú teóriu súd po právnej stránke aplikoval na posúdenie príčinnej súvislosti t.j. súd nedal ani len vodítko k tomu, aby sa mohli pochopiť jeho právne závery, keď cituje znalca ohľadom zníženia šance (nepoznáme jej rozsah). Pokiaľ by súd aplikoval teóriu pravdepodobnosti (straty/zvýšenia šance na...) a mal ju aplikovať v celom rozsahu a to aj vo vzťahu k výške uplatnenej škody, keďže v rámci úvah o výške škody, úvaha ohľadom úspešnosti preukázania pravdepodobnosti (kauzality - matematického zníženia šance na - nevieme čoho) a výšky náhrady škody úplne absentuje, t.j. súd právnu teóriu neaplikoval správne a úplne. Vzhľadom na uvádzané má za to, že v predmetnom konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi povahou prístroja a poškodením zdravia žalobkyne a chýba tak jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu žalobkyne a preto je napadnuté rozhodnutie v tejto časti nesprávne a nezákonné, a spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Ohľadom dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí poukazuje na jeho nedostatky, keďže rozsah a kvalita odôvodnenia by mala podľa Ústavného súdu SR spĺňať nasledovné: „Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III.ÚS 328/05, III.ÚS 116/06)“ (napr. III.ÚS 107/07). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v časti príčinnej súvislosti t.j. opísanie myšlienkového pochodu sudcu ohľadom testu príčinnej súvislosti a uvedenie právnej doktríny, podľa ktorej tento test aplikuje a hodnotí, medzi akou právnou skutočnosťou povahy prístroja, ktorej má škoda pôvod a škodou danú príčinnú súvislosť zisťuje v predmetnom rozhodnutí úplne chýba - porušenie práva na spravodlivý proces. Prečo súd ako jedinú do úvahy pripadajúcu príčinu vybral povahu prístroja bez toho, aby sa vyjadril k ostatným, zostáva tajomstvom, takisto ako skutočnosť, prečo neaplikoval § 441 Občianskeho zákonníka ohľadom hormonálnej antikoncepcie (príčiny, ktorá

sa na výsledku podieľa v každom prípade s tým, že táto príčina nespadá do jeho zodpovednosti a zodpovednosť podľa § 421a Občianskeho zákonníka nevyklučuje aplikáciu tohto ustanovenia). Na tomto mieste považuje za potrebné zdôrazniť, že právo sa s nedostatkom vedomostí (skutkových zistení) vyporiadava v súdnych sporoch dlhodobo na základe konceptu bremena dôkazu, t.j. podľa doterajšej súdnej praxe buď žalobca s istotou preukáže, že škoda bola spôsobená príčinou, za ktorú v zmysle práva zodpovedá žalobca, alebo v zmysle neoverených teórií, žalobca preukáže, že je viac ako menej pravdepodobné (aspoň na 51%), že príčinou škody bolo konanie (škodová udalosť t.j., že on je práve jeden zo skupiny 0,14%), za ktorú v zmysle práva zodpovedá žalobca, inak žalobca neunesol dôkazné bremeno a spor prehral. V danej veci súd bez toho, aby mal preukázané, čo bolo skutočnou príčinou, dospieva k záveru o jeho zodpovednosti za škodu spôsobenou povahou prístroja. Odklon od ustálenej praxe súdov nie je v danom prípade dôvodný. Z uvedených dôvodov je potom zjavné, že došlo k naplneniu dôvodov odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP, preto žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že zamietne podanú žalobu a prizná mu náhradu trov odvolacieho konania, keďže vrátením veci súdu prvej inštancie by umožnil žalobcovi opraviť jednu nedostatočnú aktivitu a tým zasiahne do práva na spravodlivý proces.

14. Z odvolania intervenienta vyplýva jeho odôvodnenie s odkazom na § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP. Stotožňuje sa s právnym názorom súdu, že v danom prípade sa nejedná o zodpovednosť žalovaného na základe § 420 Občianskeho zákonníka, nakoľko nebolo preukázané, že by žalovaný konal postupom non lege artis. Má ale za to, že argumentácia súdu prvej inštancie nereflektuje na vykonané dokazovanie, nakoľko v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že poškodenie zdravia žalobkyne je spôsobené DSA vyšetrením, a povahou použitého prístroja ako takého. Znalecká organizácia označila zákrok ako jednu z mnohých pravdepodobných príčin, avšak ide len o úvahy v teoretickej rovine, a o pravdepodobnej príčine, táto nebola preukázaná jednoznačne. Znalecká organizácia s určitosťou neurčila, ani nemohla určiť jedinou príčinu kvadruparézy, ale hovorí iba o možnej, pravdepodobnej príčine. Za daných okolností však jednoznačne nie je preukázaná príčinná súvislosť medzi použitím prístroja žalovaného a vznikom poškodenia zdravia žalobkyne. Táto príčinná súvislosť musí byť aj v zmysle § 421a preukázaná, nie iba predpokladaná, teoreticky možná. V zmysle uvedených skutočností preto žiada odvolací súd, aby odvolaním dotknuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a priznáva mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

15. Žalobkyňa sa po doručení jej odvolania žalovaného k nemu písomne vyjadrila prostredníctvom právneho zastúpenia v tom smere, že žalovaný v podanom odvolaní opätovne poukazuje na základnú spornú otázku v konaní a to podľa neho nedostatok príčinnej súvislosti medzi povahou prístroja a vznikom škody na zdraví, ktorej náhradu v konaní požaduje. Podľa žalovaného z vykonaného dokazovania vyplynulo, že existujú minimálne tri potencionálne príčiny vzniku poškodenia zdravia a je možná ich kombinácia. Podľa žalovaného okresný súd nedostatočne pristúpil k odôvodneniu svojho rozhodnutia, konkrétne k posúdeniu preukázania príčinnej súvislosti, najmä nepreviedol test, či existuje priama väzba javov, v rámci ktorého jeden jav vyvoláva jav druhý. Žalovaný taktiež namieta, že sa okresný súd nezaoberal úvahou ohľadom úspešnosti preukázania pravdepodobnosti existencie príčinnej súvislosti a nesprávne aplikoval teóriu tzv. straty šance. Podľa žalovaného v konaní neunesla dôkazné bremeno na preukázanie existencie príčinnej súvislosti. S podaným odvolaním nemôže najmä vzhľadom na v ňom uvedené dôvody v žiadnom prípade súhlasiť. Žalovaný v podanom odvolaní rozoberá otázku príčinnej súvislosti, vytrháva z kontextu jednotlivé zistenia znalcov v konaní a podsúva odvolaciemu súdu závery o ďalších príčinách, ktoré sa podľa neho mali jednoznačne podieľať na vzniku škody. V prvom rade uvádza, že v medicínskych otázkach ani špecialisti nedokážu urobiť jednoznačné závery o tom, že jeden jav ako príčina so 100% istotou vyvolal jav iný ako následok. Je to spôsobené objektívnou okolnosťou a to zložitosťou ľudského organizmu a zložitosťou jednotlivých procesov v ňom prebiehajúcich, do ktorých ešte zasahujú vonkajšie okolnosti. Ďalej odvolateľka cituje odpoveď znaleckej organizácie vo svojom znaleckom posudku č. 31/2017 na otázku č. 1 a č. 10 s tým, že z uvedeného má byť celkom zrejмый záver, že vysoko najpravdepodobnejšia príčina vzniku jej poškodenia zdravia spočíva práve v realizácii DSA vyšetrenia kontrastnou látkou, pričom iné príčiny, či vôbec spolupôsobenie iných príčin je podstatne menej pravdepodobné a nedá sa potvrdiť ani vyvrátiť. Aj na základe uvedeného potom jej nie je zjavné, z čoho vychádza žalovaný, keď v podanom odvolaní tvrdí, že na poškodení zdravia sa jednoznačne podieľali aj iné príčiny. Takéto tvrdenie žalovaného nie je možné označiť inak ako zavádzajúce. Za scestnú považuje aj námietku žalovaného, že v danom prípade malo byť aplikované ust. § 441 Občianskeho zákonníka o spoluzavinení, nakoľko bola užívateľkou hormonálnej antikoncepcie, čo

sa mohlo spolupodieľať na vzniku jej škody na zdraví. Nie je možné vytrhávať len niektoré konštatovania, či vety zo záverov znaleckej organizácie. Jej jednotlivé hodnotenia je potrebné chápať i vo vzájomnom kontexte. Z účelových citácií niektorých častí znaleckého posudku znaleckej organizácie si nemožno utvoriť dostatočný právny záver o otázke danosti príčinnej súvislosti v danom prípade.

16. Žalovaná tiež poukazuje na to, že okrem odvolania žalovaného jej bolo doručené taktiež odvolanie intervenienta. Nakoľko dôvody uvádzané v odvolaní intervenienta sa vo svojej podstate zhodujú s argumentáciou žalovaného v jeho odvolaní, v reakcii na odvolanie intervenienta odkazuje už na uvedené dôvody.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), tiež intervenientom (§ 81 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), ktoré nezistil, súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolania sú dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Žalobkyňa sa žalobným návrhom domáhala od žalovaného zaplata istín z titulu bolestného vo výške 7.231,20 Eur, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 81.744,- Eur, a z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia zaplata sumy 40.872,- Eur, tiež zaplata liečebných nákladov v sume 7.605,97 Eur a v sume 2.024,19 Eur, ako i zaostalej renty v sume 35.105,51 Eur a vyplácania mesačnej renty v sume 1.284,87 Eur počnúc 1.11.2012. Súd prvej inštancie žalobu v časti nároku na bolestné zamietol, v časti nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia žalobe vyhovel, v časti nároku na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobe vyhovel čiastočne, ako i vo vzťahu k nároku na náhradu liečebných nákladov a v časti nároku na zaostalú rentu a renty do budúca žalobu zamietol v celom rozsahu. Pokiaľ išlo o žiadané príslušenstvo uplatnených pohľadávok - úrok z omeškania žalobkyňa bola úspešná tiež len čiastočne. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a ním realizovaného právneho posúdenia vo veci v celom jej rozsahu rozhodol vecne správne (na základe odvolania žalovaného a intervenienta v jeho vyhovujúcej časti a na základe odvolania žalobkyne v jeho zamietajúcej časti).

19. Zo skutkového vymedzenia nároku na náhradu škody žalobkyňou vyplýva, že sa tejto náhrady domáha z dôvodu vzniku škodu na jej zdraví, za ktorú škodu zodpovedá žalovaný podľa § 420 ods. 2, v spojení s § 415 Občianskeho zákonníka a tiež podľa 420a a 421a, ako prevádzkovateľ zariadenia, v ktorom bola žalobkyňa poskytnutá zdravotná starostlivosť.

20. Súd prvej inštancie prioritne svoje rozhodnutie založil na tom, že:

„Keď znalecká organizácia dospela k záveru, že poškodenie zdravia žalobkyne došlo v dôsledku DSA vyšetrenia a aplikácii kontrastnej látky, ide o vec, ktorá sa na plnenie záväzku (poskytovanie zdravotnej starostlivosti) použila. Tejto zodpovednosti sa žalovaný nemôže zbaviť. Ide o absolútnu objektívnu zodpovednosť bez možnosti liberácie, preto okolnosť, či žalovaný škodnú udalosť zavinił alebo nezavinił, ako tomu bolo v tomto prípade, nie je rozhodujúca. Zodpovedný subjekt sa tejto zodpovednosti nemôže zbaviť ani s poukazom na to, že urobil všetko, čo bolo v jeho silách, aby škode zabránil, ani tvrdením, že by ku škode došlo aj inak. Pre stanovenie zodpovednosti za škodu je tu rozhodujúci charakter kvalifikovanej činnosti, ktorá bola príčinou vzniku škody. Zvýšená ochrana poškodeného má potom za následok, že na prípadné zavinenie škodcu ako podmienku vzniku zodpovednosti za škodu sa neprihliada; ide prakticky o zodpovednosť za výsledok činnosti škodcu.“

„Prístrojom alebo inou vecou je akýkoľvek hmotný predmet, ktorý bol použitý pri plnení záväzku. Pre záver, či má škoda pôvod v povahe použitého prístroja alebo veci, nie je relevantné, či ide o dôsledky rizika, ktoré sú s použitím takéhoto prístroja alebo veci všeobecne alebo zvyčajne spojené

(vedľajšie účinky). Nie je rozhodujúce ani to, či škodlivé účinky jeho použitia sú známe alebo či ku škode dochádza celkom ojedinele. Okolnosťou, ktorá má pôvod v jeho povahe, je však nielen jeho vada alebo chýbajúca vlastnosť, ktorú by inak prístroj mal mať, ale predovšetkým jeho typické alebo charakteristické vlastnosti, teda samotná povaha prístroja. Pokiaľ žalovaný a intervenient namietali, že musí byť bezpečne preukázaná príčinná súvislosť, súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 168/2010, Krajského súdu v Nitre sp.zn. 5Co/255/2013, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/197/2015, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10Co/95/2016, kde súdy upustili od 100%-nej príčinnej súvislosti. V uznesení Ústavného súdu ČR sp.zn. I. ÚS 1919/08 ÚS ČR uviedol, že „závery súdu ohľadom „stopercentného“ preukázania objektívnej príčinnej súvislosti sa javí Ústavnému súdu ako nereálne, pretože je nedosiahnuteľné a neudržateľné. Určovať v lekárskejších postupoch jednoduchý vzťah príčiny a následku je samo o sebe veľmi obtiažne. Podstatou lekárstva je vlastne vstupovať do celého reťazca príčin a následkov, do procesov, ktoré prebiehajú v ľudskom tele, a vonkajším zásahom tieto procesy ovplyvňovať, meniť ich smer, pôsobenie atď. Zásah lekára tak vlastne sám o sebe mení „prirodzený beh vecí“ v ľudskom tele, zasahuje do komplexných vzťahov príčin a následkov. Aj v prípade aktívneho konania lekára, ktorý zvolí určitý liečebný postup, je veľmi obtiažne, ba vylúčené stanoviť, či tento postup bol nad všetku rozumnú pochybnosť jedinou možnou príčinou škodlivého stavu, ktorý nastal.“.

„Nie je rozhodujúce, či škodová udalosť je udalosťou pravidelne alebo nepravidelne sa vyskytujúcou, ani to, či škodlivé pôsobenie tejto udalosti je známe alebo nie, alebo či sa vznik škody dal predvídať alebo nie. Rozhodujúce je, ako vyplýva z posudku znaleckej organizácie, že zabrániť vzniku kvadruplégie resp. kvadruparézy u žalobkyne, resp. podstatne znížiť riziko jej vzniku by bolo bývalo možné nerealizovaním DSA. Aj znalecká organizácia vyslovila názor, že existuje príčinná súvislosť medzi DSA vyšetrením a klinickými príznakmi - postihnutím žalobkyne.“.

„Na základe toho mal súd preukázané predpoklady vzniku zodpovednosti podľa § 421a OZ...“.

21. Z uvedeného je tak možné zhrnúť, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom, že predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu na zdraví žalobkyne v zmysle § 421a Občianskeho zákonníka boli splnené, keďže znalecká organizácia dospela k záveru, že k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo v dôsledku DSA vyšetrenia a aplikácie kontrastnej látky, pričom pre stanovenie zodpovednosti za škodu je tu rozhodujúci charakter kvalifikovanej činnosti, ktorá bola príčinou vzniku škody a žaloba je tak čo do základu dôvodná. Súd prvej inštancie pritom vyzdvihol objektívnu zodpovednosť žalovaného, ktorej sa nemôže zbaviť S námietkami procesnej strany žalovaného o potrebe bezpečného preukázania príčinnej súvislosti sa súd prvej inštancie vysporiadal len poukázaním na spisové značky rozhodnutí iných súdov, z ktorých má podľa prvoinštančného súdu vyplývať upustenie od potreby 100% preukázania príčinnej súvislosti. Následne súd odcitoval úryvok z odôvodnenia rozhodnutia Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1919/08 a uzavrel, že za rozhodujúce v prejednávanej veci považoval, že podľa znaleckej organizácie zabrániť vzniku kvadruplégie resp. kvadruparézy u žalobkyne, resp. podstatne znížiť riziko jej vzniku by bolo bývalo možné nerealizovaním DSA vyšetrenia. Podľa prvoinštančného súdu ďalej i znalecká organizácia mala vysloviť názor, že existuje príčinná súvislosť medzi DSA vyšetrením a klinickými príznakmi - postihnutím žalobkyne. Podľa § 421a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá aj za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré sa pri plnení záväzku použili. Tejtó zodpovednosti sa nemôže zbaviť. Zodpovednosť podľa odseku 1 sa vzťahuje aj na poskytovanie zdravotníckych, sociálnych, veterinárnych a iných biologických služieb.

22. Citované ustanovenie § 421a Občianskeho zákonníka aplikované na prejednávajúcu vec prvoinštančným súdom upravuje osobitný prípad prísnej tzv. objektívnej zodpovednosti, kedy ten, kto plní záväzok (poskytuje určitú službu), sa nemôže zodpovednosti zbaviť na základe žiadneho liberačného dôvodu. Zákonnými predpoklady tejto zodpovednosti je škoda, ktorej vznik je vyvolaný okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktorá bola pri plnení záväzku použitá, a príčinná súvislosť medzi nimi. Prístrojom alebo inou vecou je akýkoľvek predmet, ktorý bol pri plnení záväzku použitý.

23. Okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe veci (tak je definovaná osobitná kvalifikovaná okolnosť, ktorá je podmienkou vzniku tohto typu zodpovednosti bez ohľadu na protiprávnosť a na zavinenie), sa rozumejú jej vlastnosti a účinky, ktorými sa vec (prístroj, prípravok) prejavuje a pôsobí navonok. Za škodu

spôsobenú takýmito okolnosťami sa samozrejme považuje aj situácia, keď škoda vznikla následkom vady prístroja, jeho nefunkčnosti či jeho nevhodnej, popríklad nedostatočnej obsluhy. Okolnosťou, ktorá má pôvod v jeho povahe, je nielen jeho vada či chýbajúce vlastnosť, ktorú by inak prístroj mal mať, ale predovšetkým jeho typické či charakteristické vlastnosti, teda sama povaha prístroja. Zodpovednosť podľa citovaného ustanovenia je daná, ak konkrétna ujma bola spôsobená okolnosťami, ktoré priamo vyplývajú z povahy prístroja či veci, ktoré boli použité ako prostriedok pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti, teda aj v prípade, že použitá vec nebola chybná, ale práve svojou povahou zapríčinila vznik škody (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 2046/2007, rozsudok toho istého súdu sp. zn. 25 Cdo 2543/2010).

24. Zmyslom tohto dosť prísneho zodpovednostného typu nebol neodôvodnený a samoučelný postih poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorému aj napriek zodpovednému vykonaniu zákroku (lege artis) môže byť uložená povinnosť na náhradu škody. Účelom bola zvýšená ochrana pacienta pred nepriaznivým vplyvom určitých vecí alebo procesov predstavujúcich pre svoju nebezpečnosť zdroj zvýšeného rizika škôd, ktoré nemožno ani pri vynaložení všetkej odbornej starostlivosti plne zvládnuť. Navyše nemožno prehliadať, že práve prevádzkovatelia týchto činností, z ktorých zvýšené riziko závažných škôd vzniká, majú najviac možností im sami preventívne čeliť. V tejto súvislosti sa v súlade s európskym aj svetovým trendom sledujúcim zabezpečenie účinnej ochrany poškodených ako slabšej strany hovorí o spravodlivom rozložení rizika, respektíve spravodlivej alokácii (rozloženia) škôd (porov. Knappová, M., Švestka, J. a kol. Občianske právo hmotné, zväzok II, 3. vydanie, Praha, ASPI, 2002, s. 427-428, a už citovaný rozsudok sp. zn. 25 Cdo 2543/2010). Aj keď ide o zodpovednosť, ktorá má absolútny charakter (nie sú dané žiadne liberačné dôvody), neznamená to, že by bola daná za všetkých okolností, ale len vtedy, ak sú splnené všetky jej zákonné podmienky.

25. Je jednoznačné, že prístroj (prípadne vec), sám bez toho, aby by bol použitý, nie je spôsobilý ovplyvniť zdravie pacienta. Pritom zákon v § 421a Občianskeho zákonníka výslovne počíta s tým, že prístroj či vec boli pri plnení záväzku použité. Použitie veci k jej účelu predstavuje úkony, ktoré sú nevyhnutné pre jej riadne fungovanie, prípadne dosiahnutie účelu sledovaného jej použitím (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25 Cdo 1129/2005). Nie je preto možné od seba oddeľovať pôsobenie typických vlastností prístroja a metódu, resp. spôsob alebo postup jeho použitia pri samotnom výkone. Samotný spôsob použitia veci, t.j. obyčajný technologický postup, však nevedie k zodpovednosti podľa § 421a Občianskeho zákonníka, ak sa na výslednom škodlivom účinku neprejavila sama o sebe povaha predmetu, vyplývajúca z jeho charakteristických vlastností, ale predovšetkým metóda a spôsob jeho aplikácie (porov. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 25 Cdo 1475/2011).

26. V danom prípade súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, založeného na skutočnostiach, ku ktorých posúdeniu využil výsledky znaleckého dokazovania znaleckou organizáciou, zložené na odbornom lekárskom hodnotení, že: „k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo v dôsledku DSA vyšetrenia a aplikácii kontrastnej látky, ide o vec, ktorá sa na plnenie záväzku (poskytovanie zdravotnej starostlivosti) použila.“. Takýto záver, ale zo znaleckého posudku č. 31/2017 vypracovaného znaleckou organizáciou v odbore zdravotníctvo a farmácia forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., nevyplýva. Dôrazne to namietal i žalovaný.

27. Zo znaleckého posudku znaleckej organizácie pritom vyplýva, že: „zdravotné poškodenie navrhovateľky - kvadruparéza vzniklo v nadväznosti na poskytnuté lekárske vyšetrenie a to DSA-PAN Angiografiu mozgových artérií katetrizačnou Seldingerovou metódou, kedy po aplikácii kontrastnej látky do ľavej subciavia, na teréne tri dni starého subarachnoidálneho krvácania (perimezen-cefalického) u pacientky užívajúcej hormonálnu antikoncepciu sa objavilo trpnutie horných končatín, neskôr sa rozvinula kvadruparéza akcentovaná vľavo, nasledujúci deň na MRI bola potvrdená rozsiahla miešna ischémia v rozsahu C2/3-Th1 (rsp. Th 3/4) a zároveň boli potvrdené aj tri menšie ischemické ložiská v oblasti mozgu a to frontoparietálne kortikálne vpravo. Pravdepodobne tieto ložiská ischemie - nedokrvenia v oblasti miechy a tiež mozgu vznikli na podklade vazospazmu, ktoré bývajú komplikáciou samotného subarachnoidálneho krvácania, ale vazospazmy taktiež môžu vzniknúť aj po aplikácii jódovej kontrastnej látky do artérie pri angiografickom vyšetrení. Či sa na rozvoji tak rozsiahlej ischemie v oblasti miechy podieľala aj zvýšená zrážanlivosť krvi a prípadne aj cievne zmeny, ktoré vznikajú pri užívaní hormonálnej antikoncepcie, je ťažko potvrdiť alebo vyvrátiť, ale taktiež to mohol byť jeden z faktorov, prečo miešna ischémia bola až taká rozsiahla. Iba samotná tromboembólia, t.j. upchatie cievy a spinalis anterior krvnou zrazeninou ako príčina rozsiahlej miešnej ischemie bola skôr menej pravdepodobná

(aj vzhľadom k tomu, že okrem ložiska nedokrvnenia v oblasti krčnej miechy sa potvrdili aj čerstvé menšie ložiská nedokrvnenia a v oblasti mozgu a to frontoparietálne kortikálne vpravo - čo by hovorilo skôr o vazospazme alebo príčine nedokrvnenia). Neskôr doplnené ECHO - kardiografické vyšetrenie nenašlo dutinové trombotické zmeny, čo hovorilo skôr proti kardioembólii ako príčine vzniku ischémie miechy a mozgu." (posledný odsek odpovede na otázku č.1 obsiahnutej v znaleckom posudku, str. 406 spisu). Na otázku položenú znaleckej organizácii súdom prvej inštancie: „čo bolo príčinou kvadruplégie u žalobkyne“, znalecká organizácia v znaleckom posudku odpovedala nasledovne: „Kvadruparéza (pozn. znalca: nejedná sa o kvadruplégii pokiaľ nie sú kompletne ochrnuté tzn. kompletne nehybné všetky štyri končatiny) vznikla ako následok nedokrvnenia - ischémie miechy v oblasti C2/3 - Th 3/4, podľa charakteru nálezu nastalo nedokrvnenie v povodí artéria spinalis anterior. Či príčinou poruchy prekrvenia v povodí artéria spinalis anterior bol vazospazmus v rámci subarachnoidálneho krvácania alebo vazospazmus po aplikácii jódovej kontrastnej látky, alebo sa spolupodieľala na nedokrvnení aj zvýšená tendencia k zrážanlivosti krvi pri užívaní hormonálnej antikoncepcie je ťažké posúdiť, mohlo sa jednať aj o kombináciu - spoluúčasť všetkých týchto troch faktorov. Iba tromboembólia tzv. upchatie artérie krvnou zrazeninou mohla byť tiež jednou z možností, ale podstatne menej pravdepodobnou." (odpoveď na otázku č.4 obsiahnutej v znaleckom posudku, str. 413 spisu).

28. Vychádzajúc z uvedeného je potom možné vyvodiť viaceré možné príčiny poškodenia zdravia žalobkyne, pričom s ich pravdepodobnosťou sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal. V tejto súvislosti len odkaz na označené rozhodnutia iných súdov, bez ďalšieho relevantného a následne odcitovanie úryvku jedného z nich, a to bez náležitého zhrnutia a vysvetlenia, ako právny názor obsiahnutý v týchto rozhodnutiach využil, resp. aplikoval na ním prejednávanú právnu vec, nie je možné zhodnotiť inak, ako nepreskúmateľnosť. Napokon prevažná časť odôvodnenia napadnutého rozsudku obsahuje len uvedenie vykonaných dôkazov vrátane rozsiahleho opisu z podaných znaleckých posudkov, neprípustnú rozsiahlu rekapituláciu skutkových prednesov sporových strán, svedkov, a znalkyne. Samotné vysvetlenie právnej úvahy súdu je chabé, nedostatočné, zmätočné, súd úplne odignoroval vyporiadanie sa s námietkami sporových strán, nevysvetlil prečo ich považuje za nedôvodné, mylné, prípadne vyvrátené.

29. Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnutné kumulatívne splnenie všetkých jej predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná.

30. Zistenie existencie príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi protiprávnym konaním škodcu a vzniknutou škodou je nevyhnutným predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu. Zisťovanie príčinnej súvislosti znamená, že je potrebné z celého reťazcu všeobecnej príčinnej súvislosti zisťovať tie príčiny a následky, ktoré sú dôležité pre zodpovednosť za škodu. Súd zisťuje konkrétne - vzhľadom ku konkrétnej škode - či konanie žalovaného je príčinou vzniku škody a či skutočne škodu spôsobilo. Príčinnú súvislosť súd nevytvára, túto v kladnom alebo v zápornom zmysle zisťuje.

31. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti označuje ako priama väzba javov, v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi porušením povinnosti a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich

do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. (pozri rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/126/2009).

32. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva kvalifikované zaoberanie sa príčinnou súvislosťou medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou. Odvolací súd pripomína, že príčinná súvislosť je objektívnym a nevyhnutným predpokladom vzniku každej zodpovednosti za škodu v občianskom práve. Podľa teórie adekvátne príčinnej súvislosti je príčinná súvislosť ako jeden z nevyhnutných predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za škodu daná vtedy, ak je škoda podľa obvyklého (prirodzeného) chodu vecí i všeobecnej skúsenosti, resp. poznatkov adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu alebo škodovej udalosti (porov. J. Krčmář: Právo občianske: 3. právo obligačný, Praha 1947, str. 311). Príčinnú súvislosť nemožno tiež zamieňať s časovou nadväznosťou určitých skutočností či konaní. Súd prvej inštancie preto musí v rámci odôvodnenia rozhodnutia vydefinovať priamu väzbu javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok) t.j. najmä test condition sine quanon, ako správne poukazoval žalovaný.

33. V danom prípade treba mať na zreteli i príčinnú súvislosť medicínsku, odbornú, ktorá veľakrát býva pravdepodobná, každá pravdepodobnosť ale vykazuje určitú mieru, ktorú je potrebné zisťovať a vysporiadať sa s ňou nielen z hľadiska skutkového ale i z hľadiska právneho.

34. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia odcitoval úryvok z uznesenia Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1919/08, z ktorého vyplýva nereálnosť stopercentného preukázania objektívnej príčinnej súvislosti (i v danom prípade išlo o vznik škody v súvislosti s poškodením zdravia, teda posudzovala medicínska príčinná súvislosť), ktorú je ale i tak potrebné preukazovať. Z predmetného rozhodnutia vyplýva použiteľnosť doktríny tzv. straty šance, či šance očakávania, ktorá je založená na existencii zodpovednosti škodcu v rozsahu, v akom sa podarilo preukázať mieru pravdepodobnosti kauzality, ktorú doktrínu bližšie rozobral vo svojom odvolaní i žalovaný. V tejto súvislosti za zmienku stojí i následné rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 3067/13, na ktoré rozhodnutie sa odvoláva i žalovaný vo svojom odvolaní, v ktorom rozhodnutí ústavný súd zdôraznil, že i uvedené skoršie rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 1919/08), na ktoré odkazoval i prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku, poukazovalo na použiteľnosť práve uvedenej doktríny. Uvedená doktrína tzv. straty šance, či šance očakávania sa javí ako spravodlivá i odvolaciemu súdu, pretože je v súlade s princípom proporcionality, ktorá dostatočne chráni i poškodeného, ktorý by v prípade postupu podľa doktríny „vyššej pravdepodobnosti“, pre prípad nižšej pravdepodobnosti preukázania príčiny poškodenia zdravia nedostal žiadnu náhradu, i keď by ju aspoň sčasti dostať mohol.

35. Ako vyplýva z ods. 33 tohto odôvodnenia, podľa znaleckej organizácie kvadruparéza u žalobkyni mala vzniknúť ako následok nedokrvenia miechy z vazospazmov v rámci subarachnoidálneho krvácania alebo z vazospazmov po aplikácii jódovej kontrastnej látky (použitej pri vyšetrení DSA) alebo sa spolupodieľala na nedokrvení aj zvýšená tendencia k zrážanlivosti krvi pri užívaní hormonálnej antikoncepcie, s tým že mohlo ísť aj o kombináciu - spoluúčasť všetkých týchto troch faktorov. Príčom upchatie artérie krvnou zrazeninou mohla spôsobiť i tromboembólia, i keď podstatne menej pravdepodobnou. Z uvedeného záveru ale nevyplýva ustálenie miery pravdepodobnosti takto ustálených viacerých do úvahy prichádzajúcich kauzalít.

36. V tejto súvislosti platí, že kardinálny význam majú správne položené otázky súdom, ktoré zároveň predurčia postup súdu pri hodnotení znaleckého posudku. Aj znalecký posudok musí súd hodnotiť voľne v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a z hľadiska jeho vnútornej logiky, domáhať sa vysvetlenia ďalšími otázkami určenými znalcovi. Za najhospodárnejší postup podľa odvolacieho súdu je ten, ak sa súd snaží odstrániť nejasnosti, nedostatky, prípadne námietky strán ako i potrebné ďalšie vysvetlenia samotným výsluchom znalca a položením doplňujúcich otázok. K výsluchu znalca súd pristúpi i sám bez potreby návrhu strán sporu na vykonanie dôkazu výsluchom znalca. Uvedené korešponduje so znením § 208 ods. 3 CSP, z ktorého vyplýva, že ak je to účelné, môže súd znalca vyslychnúť o skutočnostiach uvádzaných v znaleckom posudku.

37. Nakoniec odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie bez bližšieho vysvetlenia uzavrel, že: „....rozhodujúcim je, že zabrániť vzniku kvadruplégie resp. kvadruparézy u žalobkyne, resp. podstatne znížiť riziko jej vzniku by bolo bývalo možné nerealizovaním DSA. Aj znalecká organizácia vyslovila názor, že existuje príčinná súvislosť medzi DSA vyšetrením a klinickými príznakmi

- postihnutím žalobkyne.", ktorý záver ale korešponduje s prípadnou zodpovednosťou podľa § 420 Občianskeho zákonníka za nezákonný, t.j. nesprávny postup pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktorú zodpovednosť žalovaného podľa § 420 Občianskeho zákonníka ale prvoinštančný súd vylúčil konštatovaním v ods. 46 odôvodnenia napadnutého rozsudku, že: „.....nie je daná všeobecná zodpovednosť žalovaného za škodu podľa § 420 OZ, keď nebolo preukázané, že by žalovaný konal non lege artis.".

38. Odvolací súd v tejto súvislosti ešte poznamenáva, že pre prípad preukázania existencie absolútnej zodpovednosti za škodu podľa § 421a Občianskeho zákonníka, je už nadbytočným zaoberať sa i možnou všeobecnou (zavinenou) zodpovednosťou podľa § 420 Občianskeho zákonníka.

39. Vychádzajúc z uvádzaného z predchádzajúcich odsekov tohto odôvodnenia je potom nutné uzavrieť vzhľadom na nezrozumiteľnosť, zmätočnosť, arbitrárnosť a nekonzistentnosť, odôvodnenia napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, že rozsudok trpí vadou nepreskúmateľnosti a to nielen vo vzťahu k prioritnému posúdeniu existencie zodpovednostného vzťahu sporových strán, ale následne i vo vzťahu k odôvodneniu priznania, resp. nepriznania jednotlivých uplatnených nárokov, k čomu odvolací súd (i napriek odvolacej argumentácii žalobkyne) už nepovažoval za relevantné sa vyjadrovať, pretože najskôr súd musí riadne zhodnotiť a zdôvodniť samotný základ sporu.

40. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

41. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

42. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

43. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

44. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

45. Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP) musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

46. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

47. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

48. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre potrebu odstránenia väd doterajšieho žalobného petitu). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

49. Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (absenciou riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru a charakter zlyhania súdu prvej inštancie, skutočne nie je možné tento nedostatok napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 389 ods. 1 písm. b) a a čiastočne i písm. c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

50. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude postupovať v zmysle vyššie uvedených intencií. Po opätovnom oboznámení sa s obsahom spisu, doplnením dokazovania vypočutím znalca znaleckej organizácie podávajúcej znalecký posudok druhý v poradí, so zameraním sa na zistenie miery pravdepodobnosti všetkých možných do úvahy prichádzajúcich príčinných súvislostí a trvať na ich percentuálnych, resp. obdobných vymedzeniach, prípadne i ďalšieho (doplnenie znaleckého posudku a pod.), výsledky vykonaného dokazovania opätovne vyhodnotiť, posúdiť podľa všetkých náležitých hmotnoprávných ustanovení a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj na námietky a argumenty strán predostretých v konaní ako i v ich odvolaniach, s ktorými sa súd musí v odôvodnení vysporiadať, posúdiť vec z hľadiska všetkých na vec sa vzťahujúcich zákonných ustanovení a až následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je nevyhnutné adekvátne v súlade s § 220 CSP odôvodniť, teraz už bez vytknutých pochybení, sústredene, argumentačne dôsledne a precízne.

51. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania.

52. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).